

***LATEST TECHNOLOGIES OF NEO-INDUSTRIAL
TRANSFORMATIONS:
FINANCIAL, LEGAL AND SOCIOLOGICAL
ASPECTS***

Monograph

*edited by Doctor of Economic, Professor,
Yu. Pasichnyk*

Shioda GmbH
Steyr, Austria
2020

Shioda GmbH, Steyr, Austria

Recommended for publishing by Academy of Economic Science of Ukraine

Reviewers:

*Doctor of Economics, Professor Davydenko Nadiya
Doctor of Economics, Doctor of Laws, Professor Pokataeva Olga
Doctor of Economics Gordienko Lyudmyla*

Science editor: *Doctor of Economics, Professor Yu. Pasichnyk*

Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial, Legal and Sociological Aspects. Gutsalenko L., Liashenko V., Sukach O. and others: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]. *Austria*. Shioda GmbH, Steyr , 2020. 380 p.

ISBN 978-3-953794-29-9

The edition is aimed at academics, financial sector professionals, teachers, students and other stakeholders.

All materials are published in the edition of the authors. The authors are responsible for the originality, completeness and reliability of the submitted developments.

ISBN 978-3-953794-29-9

© 2020 Shioda GmbH
© 2020 Gutsalenko L., Liashenko V.,
Sukach O. and others

INTRODUCTION

Modern globalization challenges, which are shaped by the conditions of neo-industrialism, have a significant impact on the functioning and development of all countries of the world, and Ukraine is also no exception. Taking into account the pandemic of the coronavirus that has affected the whole world, new forms of existence of states not only in these conditions but also in the future become particularly relevant. Now all the problems of the state system, including national security in medical, food, financial, industrial, social protection directions, are obvious.

Despite those complex conditions of global social development, the problem of finding and using the new approaches to solve current and prospective problems is becoming more relevant for Ukraine. It should be noted that, because of the permanent unstable political and economic situation in our country, the national economy continues to decline. That's why the situation in the country requires the government to introduce some preventive measures and use of instruments of economic regulation, and also to build mechanisms for overcoming crisis phenomena and economic recovery. On problems of overcoming crisis phenomena and minimizing its influence on the population and business structures together with government officials also are working Ukrainian scientists. The results of their research, including suggestions on the prospects for the development of the economic system in the neo-industrialist era, are summarized in a collective monograph "Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial, Legal and Sociological Aspects".

Taking into account the scientific achievements of scientists, which is described in the monograph, it is concluded that for overcoming the crisis in the economic system is necessary not only to adapt its industries to European standards but also to carry out complex and scientifically grounded reforms.

The theoretical, methodological and practical developments outlined in the monograph are based on the scientific methods used by the authors in the study of certain problematic aspects, that's why proposed monograph has scientific and practical character in the context of the stabilization of the national economy and ensuring its security.

All submitted materials are published in the author's editorial board and the authors are responsible for the originality, validity, completeness and accuracy of the presented text.

Reviewers

Davydenko Nadiia, Doctor of Economics Sciences, Professor,

Head of Department of Finance,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Pokataieva Olha, Doctor of Laws, Doctor of Economics, Professor,

First Vice-Rector

Classical Private University.

Gordienko Lyudmila, Doctor of Economics, Associate Professor,

Head of the Department of Marketing, Finance, Banking and Insurance,

Rauf Abliazov East European University.

Collective of authors would like to thank the Academy of Economic Sciences of Ukraine for their support and the opportunity to participate in the collective monograph.

враховують фактори зіставленості варіантів аналізування та оцінювання, а саме: часу; якості; масштабу; освоєності об'єкта; метод отримання інформації; умови застосування об'єкта; фактор інфляції; ризику та невизначеності.

Однак критерієм прийняття управлінських рішень у РІП мають бути оздоровлювальний та економічний ефекти. У даний час, відповідно до рекомендацій ЮНІДО (Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку), вже розроблені та використовуються на практиці показники оцінки ефективності інноваційної діяльності, але вони мають лише економічний характер. У РІП оздоровлювальний та економічний ефекти взаємозумовлюються. Тому тут необхідні такі підходи до оцінки ефективності рекреаційних інновацій, які б ціо взаємозумовленість враховували.

Для оцінювання економічної ефективності рекреаційних інновацій доцільно використовувати статичні й динамічні математичні методи. Статичні методи належать до простих, які використовуються головним чином для швидкого та наближеного оцінювання економічної привабливості інновацій. Вони можуть бути рекомендовані для застосування на ранніх стадіях експертизи інновацій, а також для інновацій, що мають короткий інвестиційний період. До найбільш часто використовуваних у практиці економічного аналізу показників статичного оцінювання економічної ефективності інновацій слід віднести: сумарний (або середньорічний) прибуток, отримуваний у результаті реалізації інновації; рентабельність інвестицій (проста норма прибутку); період окупності інвестицій. Динамічні методи оцінювання економічної ефективності базуються на дисконтуванні грошових потоків. До них належать методи: поточної вартості, рентабельності та ліквідності. Математичний апарат теорії марковських ланцюгів доцільно використовувати для дослідження фінансових показників і економічної ефективності рекреаційних інновацій у статичному та динамічному режимах.

5.3 Систематизація методів оцінки інвестиційного потенціалу підприємств роздрібно́ї торгівлі

За сучасних умов загострення конкурентної боротьби на споживчому ринку вимагає від підприємств роздрібно́ї торгівлі посилення існуючих та формування нових конкурентних переваг, що забезпечується розвитком їх інвестиційного потенціалу. Запорукою зміцнення інвестиційного потенціалу торговельних підприємств є застосування ефективного управління, складовою якого виступає його оцінка. Це обумовлює необхідність удосконалення системи оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств роздрібно́ї торгівлі та забезпечення її відповідності сучасним вимогам практики.

В економічній практиці існує велика кількість методів оцінки

потенціалу підприємства, однак вони мають недостатню вивченість як на рівні окремої галузі, так і на рівні підприємства. Методики оцінки промислового, виробничого або ресурсного потенціалу добре відомі й орієнтовані на розрахунки кількісних показників і якісних характеристик чинників, що враховуються. У той же час не достатньо напрацьованими є методики оцінки інвестиційного потенціалу. Досить часто зустрічається випадки оцінювання інвестиційного потенціалу за допомогою методик оцінювання економічного потенціалу.

Широку теоретичну базу для вивчення методів оцінки економічного потенціалу підприємств, представляють праці таких учених, як Н.В. Ващенко, Н.С. Краснокутська, Є.В. Лапін, М.І. Лагун, Є.В. Мніх, Л.І. Самоукін, А.М. Телиженко, О.С. Федонін та ін.

У практиці господарювання виділяються різні методи оцінки економічного потенціалу підприємства, кожний із яких має позитивні й негативні сторони, тому підприємство самостійне вибирає необхідний метод з урахуванням умов здійснення господарської діяльності.

В Україні для оцінювання інвестиційної складової економічного потенціалу можливе застосування методів: BSC, «Керування економічним потенціалом», «Квадрат потенціалу», порівняльна характеристика яких наведена в табл. 1. Проте особливої важливості набуває використання саме методик оцінювання інвестиційного потенціалу як такого, що вимагає порівняльного аналізу існуючих методів його проведення. Принципи оцінювання визначають різні підходи і методи до оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств. В економічній науці існують різні класифікації методів і способів оцінювання інвестиційного потенціалу. Класифікацію методів оцінки здійснено відповідно до різних ознак залежно від типів зв'язків ресурсів, можливостей і компетенцій.

Дослідження існуючого стану методичного забезпечення оцінювання інвестиційного потенціалу дозволило подати наступну класифікацію (рис. 1).

І. Залежно від методики визначення оціночних показників можна виділити три підходи до оцінювання інвестиційного потенціалу: агрегатний, коефіцієнтний, інтегральний.

1) сутність агрегатного підходу полягає в обчисленні оціночних показників-агрегатів, що розраховуються на підставі фінансової звітності.¹

Прикладом використання агрегатного підходу є побудова балансових моделей оцінки фінансового стану підприємства або використання методу чистих активів у витратному (майновому) підході до визначення вартості підприємства, що зустрічаються в оцінці інвестиційного потенціалу.

Недоліками цих моделей є непридатність для просторово-часових порівнянь, оскільки вони не враховують зміни вартості в часі, та відсутність

¹ Управління потенціалом торговельного підприємства : Звіт з НДР (заключний) / Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі / Керівник проф. Власова Н. О. / Н. О. Власова, Н. С. Краснокутська, М. А. Дядюк та ін. № держ. реєстрації 0106U012033. Харків : ХДУХТ, 2017. 307 с.

чітких орієнтирів щодо їх прийняттого розміру й динаміки;

2) коефіцієнтний підхід передбачає розрахунок відносних показників для оцінювання інвестиційного потенціалу. Він дозволяє оцінити залежність між різними складовими фінансової звітності та їх динаміку, тобто усуває статичність; є простим у розрахунках; нівелює вплив інфляції. Ці переваги роблять даний підхід одним із найбільш розповсюджених за сучасних умов господарювання;

3) інтегральний підхід для отримання узагальнюючого висновку щодо інвестиційного потенціалу передбачає використання спеціально розроблених економіко-математичних моделей на основі попередньої математичної обробки значного обсягу статистичної інформації, методів рейтингової оцінки.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика методів управління економічним потенціалом підприємства

Ознака	Метод		
	BSC	Управління економічним потенціалом	Графоаналітичний «квадрат потенціалу»
Об'єкт дослідження	Фінансові і нефінансові показники	Ключові показники, що впливають на ефективність діяльності та реалізацію стратегії	Окремі елементи потенціалу
Базисні елементи потенціалу, які використовуються в даних методах	Фінансовий, інвестиційний, кадровий, споживчих запитів, внутрішньої операційної ефективності	Споживчих запитів, внутрішньої операційної ефективності, кадровий, фінансовий, інвестиційний, відтворювальний, взаємодія із зовнішнім середовищем	Фінансовий, інвестиційний, маркетинговий, організаційна структура, виробництво, збут, розподіл
Сфера застосування	Універсальний	Універсальний	Універсальний
Простота застосування	Помірковано простий	Простий	Помірковано простий
Цілі дослідження	Максимізація вартості компанії	Оптимізувати вплив ключових показників на ефективність діяльності підприємства	Установити зв'язки між кількісними та якісними елементами потенціалу, рівень його розвитку

II. Залежно від способу співставлення показників оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства можна виділити підходи, які передбачають використання як бази порівняння еталонів або нормативів, та показники, які характеризують інвестиційний потенціал на основі його динаміки:

1) показники, які передбачають порівняння із нормативами, тобто допустимими критичними значеннями, межами, складають більшість підходів до оцінювання інвестиційного потенціалу. Здебільшого це показники коефіцієнтного та інтегрального підходу;

2) показники, які передбачають порівняння з еталонами (стандартами,

що можуть виводитись за даними сукупності досліджуваних підприємств, середньогалузевими даними тощо). Здебільшого еталони використовуються у підходах до оцінки фінансової стійкості підприємства, що передбачають здійснення рейтингових оцінок;

3) показники, які характеризують стан явища, що вивчається, на основі своєї динаміки. У даному випадку висновок про інвестиційний потенціал підприємства можна зробити на основі порівняння фактичних і ретроспективних даних показника.

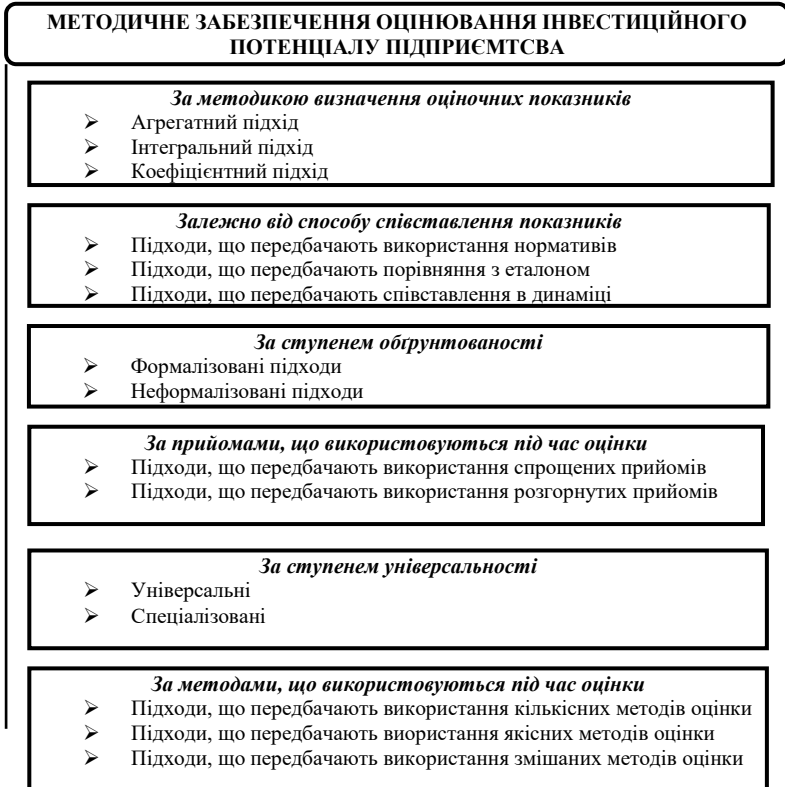

Рисунок 1 – Класифікація методичного забезпечення оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства

Джерело: побудовано автором

III. За ступенем обґрунтованості можна виділити формалізовані та неформалізовані методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства:

1) в основу формалізованих методів покладено науково обґрунтовані і доведені аналітичні залежності. Ці методи є більш обґрунтованими, завдяки

чому отримали широке використання в практиці вітчизняних підприємств: інтегральний, дисконтування, ланцюгових підстановок, логарифмічний, диференційний, виділення впливу окремих факторів тощо;

2) неформалізовані методи засновані на характеристиці аналітичних процедур на логічному рівні і не передбачають жорстких аналітичних взаємозв'язків і залежностей. Це методи: порівняльний, експертних оцінок, побудови системи показників і аналітичних таблиць, тощо.

IV. Залежно від прийомів, що використовуються під час оцінки, виділяють підходи, що передбачають використання спрощених прийомів оцінки, та підходи, що передбачають використання розгорнутих прийомів:

1) до спрощених прийомів оцінки інвестиційного потенціалу підприємства належать горизонтальна і вертикальна (структурна) оцінка, оцінка за допомогою фінансових коефіцієнтів;

2) розгорнуті прийоми оцінки передбачають порівняння показників у динаміці, із середньогалузевими показниками (показниками підприємств-конкурентів), визначення впливу окремих факторів на результативний показник. Такими прийомами є трендовий, порівняльний і факторний аналіз.

V. За ступенем універсальності можна виділити універсальні та спеціалізовані підходи до оцінювання інвестиційного потенціалу:

1) універсальні підходи використовуються для оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства, незалежно від галузевих і господарських особливостей;

2) спеціалізовані підходи застосовуються під час оцінювання інвестиційного потенціалу як суб'єктів конкретної сфери економічної діяльності (наприклад, промисловості, агропромислового комплексу, торгівлі). Саме такі підходи є доцільними в оцінюванні інвестиційного потенціалу, оскільки дозволяють забезпечити адекватність процесу оцінки.

VI. За методами, що використовуються під час оцінки інвестиційного потенціалу підприємства, можна виділити підходи, які передбачають застосування кількісних, якісних та змішаних методів:

1) перша група передбачає використання таких кількісних методів оцінки, як: індексний, коефіцієнтний;

2) друга група підходів передбачає застосування рейтингового, бального методів оцінки;

3) змішані методи оцінки інвестиційного потенціалу являють собою поєднання кількісних і якісних методів.

Як вже відзначалося раніше, серед сучасних науковців відсутня єдина думка щодо методичного забезпечення оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства. Вивчення опублікованих робіт виявило наявність чіткої галузевої спрямованості існуючих методичних підходів до оцінки. Більша увага звичайно приділяється оцінці інвестиційного потенціалу підприємств промисловості, зокрема – машинобудування, агропромислового комплексу, коксохімічної, харчової промисловості, тощо. У торгівлі дослідженням оцінки інвестиційного потенціалу та інвестиційної

привабливості приділяється поки що недостатньо уваги. Зокрема можна виділити праці Гречино І.В., Боліновської Н.Я., Москаленка А.А.

Ще одною проблемою сучасного етапу дослідження інвестиційного потенціалу підприємств є переважна оцінка саме його зовнішньої складової – інвестиційної привабливості. Оцінка внутрішньої складової – інвестиційної спроможності підприємства, знаходиться майже поза увагою дослідників¹.

Пропонуємо зробити короткий огляд методик оцінки інвестиційного потенціалу з метою визначення їх достатності та адекватності потребам і інтересам інвесторів підприємств торгівлі.

Законодавчий підхід до оцінки інвестиційної привабливості підприємства зводиться до аналізу фінансово-економічного стану за затвердженими методиками інтегральної оцінки інвестиційної привабливості та поглибленого аналізу фінансово-господарського стану.

Зазначені методики розроблені на основі старих форм фінансової звітності, що потребує їх трансформацію відповідно до нових положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

«Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій» затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств №81 від 27 червня 1997 р. на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 1996 р. №1403 (1403-96-п) «Про Положення про реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій» для забезпечення єдиного підходу при проведенні поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій².

Поряд з аналізом фінансового стану Методика передбачає аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства. Результати аналізу заносять у зведену форму «Основні фінансово-економічні показники та коефіцієнти». Після цього робиться висновок щодо доцільності чи недоцільності внесення підприємства до Реєстру неплатоспроможних підприємств та організацій.

Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій затверджена за Наказом голови Агентства запобігання банкрутства від 23.02.98 №22 відповідно до Закону України від 18 вересня 1991 р. №1560 «Про інвестиційну діяльність», Положенням про Агентство з питань запобігання банкрутства підприємств і організацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. №990, і у

¹Організація і управління інвестиційною діяльністю підприємств харчової промисловості : монографія / Ю. І. Плетень, Н. В. Ващенко. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донецьк. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського, каф. економіки п-ва; Донецьк : [ДонНУЕТ], 2011. 177 с.

² Колеснік Я. В. Відтворення основних засобів: види, форма та джерела фінансування. *Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії* : Економічні науки. 2009. № 2. С. 130–133. [Електронний ресурс] URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vddfa/2009_2/Kolesnik.pdf>.

виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 1996 р. №1403 «Про положення про реєстр неплатоспроможних підприємств і організацій» для забезпечення організаційної роботи, зв'язаної з залученням вітчизняних і закордонних інвесторів до фінансування заходів, спрямованих на оздоровлення підприємств і організацій.

Ця методика була розроблена з метою прискорення реалізації інвестиційних проектів, заохочення до інвестицій вітчизняних і іноземних підприємців, надання методичної допомоги фахівцям, що займаються розробкою заходів щодо проведення оздоровлення виробничої сфери. Для визначення показників відповідно до методу інтегральної оцінки інвестиційної привабливості використовуються дані фінансової звітності підприємства. Відповідно до методики оцінка інвестиційної привабливості суб'єкта здійснюється за наступними шістьма групами:

- 1) показники оцінки майнового стану;
- 2) показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності);
- 3) показники оцінки ліквідності;
- 4) показники оцінки прибутковості;
- 5) показники оцінки ділової активності;
- 6) показники оцінки ринкової активності.

Усім групам показників оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, а також показникам, розміщеним у цих групах, присвоюються, залежно від їх вагомості, відповідні числові значення.

Не зважаючи на комплексність даної методики, їй властиві такі недоліки:

1. Отримані великі масиви значень показників фактично не дають можливість зробити остаточний висновок про вибір об'єкта інвестування, що можливо лише при порівнянні інвестиційної привабливості різних підприємств.

2. Наведена методика містить лише базові, тобто узагальнюючі показники оцінки фінансового стану для будь-якого підприємства, без урахування впливу галузевої специфіки.

3. Методика слугувала цілям оцінки інвестиційної привабливості, насамперед, підприємств і організацій, які підлягали приватизації і знаходилися, відповідно, у державній (комунальній) власності.

Виходячи з цього, оцінка інвестиційної привабливості має базуватися на використанні складної комплексної методики, що передбачає оцінку не лише ресурсної складової, але й компетенцій і можливостей підприємства, серед яких, на нашу думку, доцільно звернути увагу на такі чинники, як:

- наявність або відсутність конкурентних переваг підприємства на споживчому ринку;
- характеристики структури власності, яка забезпечує захист акціонерного капіталу;
- наявність або відсутність потенціалу отримання високих доходів на вкладений капітал;

- наявність або відсутність унікальної концепції бізнесу, чіткого розуміння стратегії розвитку компанії, детального бізнес-плану тощо.

Перелік чинників має охоплювати всі сфери діяльності підприємств роздрібною торгівлі. Погоджуємося з Зайцевою Н. відносно того, що під час обґрунтування чинників найбільш ефективною є використання експертної оцінки¹.

Іншу позицію щодо складу чинників висловлює Гатаулліна Р.А., яка класифікує їх на виробничо-технічні, ресурсні, інституційні, нормативно-правові, інфраструктурні, експортного потенціалу, ділової репутації та ін., кожний із яких характеризується різними показниками.²

Окремо виділяються такі чинники, як: характер привабливості для інвестора виду і напрямку підприємництва; рівень значущості корпоративної організації бізнесу; рівень прогресивності взаємин бізнесу з адміністрацією регіону; місце і роль бізнесу у суспільному розподілі і кооперації праці.

Що стосується визначення вартості підприємства під час оцінки інвестиційного потенціалу, то даний показник є важливою комплексною фінансовою оцінкою, яка відображає економічну ефективність функціонування підприємства, його фінансовий добробут і інвестиційну привабливість.

Порівняльна характеристика розглянутих методів за різними параметрами наведена в таблиці 2.

Серед основних параметрів, за якими здійснювалося порівняння, слід відзначити наступні: переваги і недоліки методик оцінювання, простоту (прості, помірно прості, помірно складні, складні) і сферу застосування (універсальні та застосовані в підприємствах певної галузі), можливість застосування в підприємствах роздрібною торгівлі.

Відповідно до результатів проведеного дослідження порівняння існуючі методи оцінювання інвестиційного потенціалу було розділено на три групи:

1) методи, які доцільно використовувати під час оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств роздрібною торгівлі (універсальні методи, або ті, що розроблено саме для підприємств торгівлі);

2) методи, які можуть бути умовно використані під час оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств роздрібною торгівлі, тобто повинні бути доповнені показниками, що враховують галузеву специфіку;

3) методи, які не можуть бути використані під час оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства роздрібною торгівлі.

У цілому аналіз вітчизняних та закордонних наукових джерел виявив відсутність єдиного підходу до побудови відповідного алгоритму оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств роздрібною торгівлі.

¹ Зайцева Н. Как оценить инвестиционную привлекательность? *Банки и деловой мир*. 2015. №12. С. 27–30.

² Гатауллина Р. А. Формирование экономического потенциала машиностроительного комплекса посредством инвестиций : автореф. дисс. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05. Ижевск, 2017. 22 с.

Таблиця 2 – Порівняльна характеристика методів оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства

Критерії порівняння	Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості	Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану	Методика оцінювання Зайцевої Н.	Методика оцінювання Гатаулліна Р.А.
Об'єкт дослідження				
інвестиційний потенціал				
інвестиційна привабливість	+	+	+	+
Переваги	Комплексне оцінювання	Комплексне оцінювання за зведеним інтегральним показником	Дозволяє оцінити поточний стан підприємства, фактори, що впливають на інв. привабливість, поточну вартість підприємства і показники майбутніх грошових потоків від інв. проекту	Дозволяє достатньо об'єктивно приймати рішення про інвестування фінансових ресурсів
Недоліки	Вимагає коректування показників відповідно до існуючого ПСБО	Не дозволяє зробити остаточний вибір об'єкта інвестування; вимагає коректування показників відповідно до існуючого ПСБО	Відсутність показників щодо галузевих особливостей	Складна для використання в невеликих за розміром підприємствах
Простота застосування	Проста	Помірно проста	Складна	Складна
Сфера застосування	Універсальна	Універсальна	Універсальна	Виробничі підприємства
Можливість застосування в підприємствах роздрібної торгівлі	Застосуємо з урахуванням доповнення показниками, що враховують галузеву специфіку	Застосуємо з урахуванням доповнення показниками, що враховують галузеву специфіку	Застосуємо з урахуванням доповнення показниками, що враховують галузеву специфіку	Не застосуємо

Джерело: побудовано автором

БІБЛІОГРАФІЯ

Анісімов Вадим Миколайович, молодший науковий співробітник відділу природно-техногенної та екологічної безпеки Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (підрозділ 4.4).

Белоус Ірина Володимирівна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник сектору економіки Національного наукового центру «Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова» (підрозділ 2.1).

Білецька Ірина Мирославівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту ТНЕУ (підрозділ 6.3).

Глуценко Юлія Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавської державної аграрної академії (підрозділ 1.3).

Гнилянська Леся Йосифівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.9).

Гуцаленко Любов Василівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів та природокористування України (підрозділ 5.8).

Євтушенко Ганна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Університету державної фіскальної служби України (підрозділ 4.1).

Жувагіна Ірина Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та організації виробництва, декан інженерно-економічного факультету Первомайської філії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (підрозділ 5.3).

Задворних Сергій Сергійович, кандидат економічних наук, менеджер з питань зовнішньоекономічної діяльності КУ «Інститут міста Дрогобича» ДМР (підрозділ 1.1).

Захарченко Павло Васильович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та фінансів Бердянського державного педагогічного університету (підрозділ 6.2).

Іванов Сергій Володимирович, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор (підрозділ 5.1).

Канцір Ірина Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 1.4).

Караван Наталія Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, декан факультету менеджменту, економіки, соціології і філології Дніпровського державного технічного університету (підрозділ 6.4).

Карпенко Юрій Вікторович, кандидат економічних наук, доцент кафедри

туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (підрозділ 6.1).

Коваленко Надія Олегівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, економіки та туризму Льотної академії національного авіаційного університету (підрозділ 5.5).

Коваленко Юлія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Національного авіаційного університету (підрозділ 1.2, 4.6).

Коваль Віталій Володимирович, кандидат технічних наук, доцент, проректор з адміністрування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.7).

Колосова Марина Олександрівна, магістрант Варшавського університету менеджменту Міжрегіональної академії управління персоналом (підрозділ 4.8).

Костенко Ганна Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та фінансів Бердянського державного педагогічного університету (підрозділ 6.2).

Кущенко Віра Іванівна, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу природно-техногенної та екологічної безпеки Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (підрозділ 4.1, 4.4).

Кучер Маргарита Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету (підрозділ 6.4).

Лисенко Оксана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 1.6).

Лук'янчук Олена Михайлівна, старший викладач кафедри менеджменту Одеського національного політехнічного університету (підрозділ 5.6).

Ляшенко Вячеслав Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України (м. Київ) (підрозділ 5.1).

Манькута Яна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування, начальник центру дистанційно-заочного навчання Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.7).

Могілей Сергій Олександрович, викладач кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.7).

Назарова Олександра Юрійвна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (підрозділ 4.2).

Одrehівський Микола Васильович, доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.2).

Оксенюк Маргарита Миколаївна, аспірантка Київського університету ринкових відносин (підрозділ 4.6).

Онїсіфорова Валентина Юрївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (підрозділ 5.4).

Пилипенко Катерина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (підрозділ 1.3).

Письменна Тетяна Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового менеджменту та страхування Західноукраїнського національного університету (підрозділ 5.11).

Поліщук Віктор Миколайович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології, природничих та математичних наук Комунального вищого навчального закладу «Вінницька академія неперервної освіти» (підрозділ 1.7).

Прокopenко Катерина Олексіївна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу форм і методів господарювання в агропродовольчому комплексі ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», м. Київ (підрозділ 2.2).

Пугаченко Ольга Борисівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету (підрозділ 1.5, 5.7).

Пишук-Ковальська Оріся Остапівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.2).

Руденко Ніна Сергіївна, старший викладач кафедри ділової іноземної мови Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (підрозділ 6.1).

Сай Леся Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.9).

Сарана Леся Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 1.6).

Светлова Ніна Миколаївна, старший викладач кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 5.10).

Сиволап Юлія Юрївна, викладач кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 6.5).

Скорик Галина Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету

- «Львівська політехніка» (підрозділ 1.4).
- Степська Олена Володимирівна**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія» (підрозділ 2.1).
- Сукач Олена Миколаївна**, кандидат економічних наук, декан факультету економіки і менеджменту Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.5).
- Сушко Наталія Валеріївна**, кандидат історичних наук, проректор з навчально-організаційної роботи Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 6.5).
- Треус Алла Анатоліївна**, аспірант кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету (підрозділ 2.4).
- Трушкіна Наталія Валеріївна**, кандидат економічних наук, член-кореспондент АЕНУ, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України (м. Київ) (підрозділ 5.1).
- Турпетко Оксана Андріївна**, старший викладач Київського економічного інституту менеджменту (підрозділ 1.2).
- Удова Людмила Олегівна**, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу форм і методів господарювання в агропродовольчому комплексі Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (підрозділ 2.3).
- Фоміна Тетяна Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету (підрозділ 5.7).
- Харченко Олександр Борисович**, магістр економічного факультету Національного університету біоресурсів та природокористування України (підрозділ 5.8).
- Цибуляк Анастасія Геннадіївна**, кандидат політичних наук, здобувач кафедри міжнародних фінансів Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка (підрозділ 4.3).
- Чатченко Тетяна Вікторівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (підрозділ 4.2).
- Черевко Ірина Василівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Львівського національного аграрного університету (розділ 3).
- Чудаєва Ія Борисівна**, доктор економічних наук, професор, ректор Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.5).
- Шкарупа Олена Василівна**, доктор економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету (підрозділ 2.4).

ЗМІСТ

INTRODUCTION	3
РОЗДІЛ I. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛІЗМУ	4
1.1 Finanzen und Wirtschaft 4.0 – Perspektive der Entwicklung, pro & contra.....	4
1.2 Діджиталізація як фактор трансформації світової фінансової системи	20
1.3 Основні постулати розвитку фінансової політики України в умовах забезпечення економічного росту та децентралізації управління	27
1.4 Новітня парадигма фінансово-економічної злочинності.....	34
1.5 Фінансування інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик) від нерезидентів України.....	42
1.6 Особливості застосування брендингу на українському ринку на прикладі торгової марки Roshen.....	51
1.7 Принципы экологизации фискальной политики европейских стран.....	58
РОЗДІЛ II. РОЗВИТОК АПК ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	71
2.1 Digitalization of agrarian-land relations in Ukraine.....	71
2.2 Оцінка конкурентних позицій аграрного сектора України у глобальному середовищі	79
2.3 Європейський досвід формування термінологічної бази рахунку матеріальних потоків	88
2.4 Підходи до еколого-економічної оцінки послуг запилення сільськогосподарських культур	95
РОЗДІЛ III. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНІВ ТА НІШЕВЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК ЙОГО ЧИННИК В УКРАЇНІ..	102
3.1 Концепція зрівноваженого розвитку сільських регіонів і пріоритетність інтересів	102
3.2 Теоретичні засади та формування поняття зрівноваженого розвитку сільських регіонів.....	108
3.3 Поняття, особливості та значення нішевого сільського господарства	118
3.4 Динаміка нішевого сільського господарства як чинника зрівноваженого розвитку сільських регіонів та його ефективність в Україні.....	122
3.5 Оцінка ситуації і перспективи розвитку нішевого сільського господарства як чинника зрівноваженого розвитку сільських регіонів	135
РОЗДІЛ IV. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛІЗМУ	141
4.1 Соціальна складова суспільного виробництва та національної безпеки (проблеми та пріоритети інноваційного розвитку)	141
4.2 Аналіз навколишнього природного середовища	154
4.3 Асиметричність екологізації світових товарних ринків як наслідок неотехнологічних трансформацій.....	162
4.4 Неоіндустріальні трансформації в агломераціях урбопурального типу та проблеми досягнення соціальної безпеки	173

4.5 Механізми державного управління у сфері надання соціальних послуг	181
4.6 Інноватизація розвитку транспортно-логістичних систем водного транспорту України як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності	189
4.7 Модель забезпечення інформаційної безпеки процесу управління конкурентоспроможністю ринкової діяльності підприємства	197
4.8 «Критерий денег» и «критерий закона» в системе принятия управленческих решений о прекращении трудовых правоотношений: ценностно-экономический аспект	209

РОЗДІЛ V. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА УПРАВЛІННЯ ВЕЛИКИМИ, СЕРЕДНІМИ ТА МАЛИМИ БІЗНЕСОВИМИ СТРУКТУРАМИ

5.1 Транспортно-логістичний кластер як елемент регіональної інноваційної інфраструктури Придніпровського економічного району	220
5.2 Оцінювання ефективності управління розвитком рекреаційних інноваційних підприємств в умовах міжнародних економічних зв'язків	231
5.3 Систематизація методів оцінки інвестиційного потенціалу підприємств роздрібної торгівлі	242
5.4 Актуальні аспекти антикризового управління підприємством	251
5.5 Бізнес-планування як елемент стратегічного управління підприємствами цивільної авіації України в умовах світової пандемії	259
5.6 Конкурентоспроможність виноробного підприємництва як один з ключових важелів промислового розвитку країни	267
5.7 Внутрішній контроль операцій із формування величини додаткового та резервного капіталу	275
5.8 Еволюція виникнення та світова практика обліку нематеріальних активів ..	286
5.9 Improving information support of personnel management (the case of Kredobank PJSC)	295
5.10 Модель дистанційної роботи бухгалтерії	304
5.11 Концепт соціального підприємництва та його вітчизняна практика	312

РОЗДІЛ VI. ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ

6.1 Theoretical and methodological fundamentals of civil society research in the context of the development of the institute of tourism	321
6.2 Системний розвиток економіки курортно-рекреаційної сфери в умовах неоіндустріальних трансформацій	330
6.3 Формування та реалізація організаційно-економічного механізму розвитку підприємств туризму на засадах інновацій та новітніх технологій	339
6.4 Assessment of the attractiveness of a tourist region: socio-economic and cultural aspects	352
6.5 Застосування маркетингових технологій у готельному бізнесі	362

BIBLIOGRAPHY

БІБЛІОГРАФІЯ

SCIENTIFIC PUBLICATION

***Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial,
Legal and Sociological Aspects***

monograph

Responsible for the edition: *Sukach O.*

ISBN 978-3-953794-29-9

WARNING

*Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the authors.
Edited by the authors.*

Good for printing d.d. 05.11.2020 year.
Format 60x84 1/8. Offset paper.
Convent. prin. sheet 26,61. Printing run 300 copies

Copyright © 2020 Gutsalenko L.,
Liashenko V., Sukach O. and others